

سیاست‌های به‌عه‌ره‌ب‌کردن

له‌گروا
دا

هدیه‌نامه‌ی کبیر

سرخ پاكستان

ليکولپنه وه و شي کردنه وه ی واقیعی ئیستای کوردستان
 و نه و ئالوگور ه بنه ره تیانه ی له نه نجای که شه کردنی ئاستایسی
 کوئه ل و گوران و به ره سه ندنی هیزه کانی به ره م هینان و ئسه و
 شیوه جورلو جورانه ی په یوه ندییه کانی به ره م هینان به خویانه وه
 نه کرن ، یان نه و گوران و که شه کردنه شیواو ئالوزه ی به سه رکوه لی
 کوردستاندا هاتوره له هه زور ووه کی ئابوری و سپانسی و
 کوئه لایه تییه وه له نه نجای ده ستیوه ردانی داکیرکه راندا نه رکیکه
 خراوه ته نه ستوی ده زکای لیکولپنه وه ی زانستی وه نه بوایه په -
 کسم به ره م ی نه م ده زکایه په بابیه تیگی تاییه تی به باری ئا
 بسووری کوردستان و راده ی که شه کردنی جیگیروونی په یوه ندیه کانی
 سه رمایه داری له کوردستان دا ده متی پی بکردایه ، به سه لام
 له به رناته ولوی نه و باسه به م لیکولپنه وه یه ده ستمان کرد به سه
 پیشکه ش کردنی به ره م کانمان ، تا لایه تیگی ده ستیوه ردانسی
 داکیرکه ران له سرپنه وه ی واقیعی نه ته وه پی کوردستان بخه یسه

• 99

ده زکای لیکولپنه وه ی زانستی

ك . ر . ك

بسم الله الرحمن الرحيم

هه و نامه ی کتیب

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگی

هه لئه ت سیاستی به عه ره ب کردنی سه رائسه ری گه —

وردستان ی هیراق له روانگی چینیه سه رمایه داری دهوله تسی
ره فتار فاشیه کانی به خدایه ، سیاستی کانی دهه نوکهی و روزانه
نیه به لکو سیاستی دروندانه ی دروخایه نوستراتیبه له پینلوی
چه سپاندنی ته ولوی ده ستبه سه راگرتنی به روزوم و سامانه
سروشتی و هوییه کانی کوردستان ، چونکه به شی هه ره زوری توانا
نابوریه کانی نهو شوفینیستانه پشت له ستوره یه و سامانه فراوا —
نانسه ی له کوردستاندا هه ن .

نه که ره روانگی به کی تره وه ته ماشای سیاسته ته کانی نهو
ره فتار فاشیه بکه یه زوو به زویی ته وه مان بو پرون ته بیته وه
که دامه زرانندی چه شنیک نابوری تاییه تبه چینیه ده سه لانداری
، واته چینیه سه رمایه داری دهوله تسی ، که له بنه ره تدا و پین
کوده تسما گومان لیگراوه که ی سالن ۱۹۶۸ ی بالی راستو بپیر
نه ته وه یسی ته سکی بوزروازی بچوکسی پیک ده هینا ، پینسک
هینانی نهو چه شنه نابوری یه چینایه تی یه تاییه تی یه لسه
بنه ره تدا هینو توانای خوی له به رده ولم بوونی زبرده مستطسی
نابوری کوردستان له پله ی یه که سدا ده پینته وه .

به وین یسه ، سه رائسه ر سیاسته ته کانی پلیم له کوردستانی
عیراقدا ، هه ره سیاستی به عه ره ب کردن و کوچ یی کردن و گوا —
سته وه ی لادیکانه وه تاده گاته سیاستی ترسو شوقاندن و خه فسه
کردن و هه لواسسین ، هه هویان دیارده ی نهو نامانجه ستراتیه
نابوریته ی نهو دروندانه ن که سه باره تبه کوردستانی عیراق هه یا —
نه ، له لایه کی تریشه وه نهو نامانجه نه ته وایه تی و شوفینیستا
نه ی تری زهی ره که زبه رستی له پال نامانجه چینایه تبه کانی

له كوردستاني عيراق دا ، هوييه كي ستراتيزي تره بو تالان كرديسي
 كوردستان له هه هه هه هه هه و به تايبه تي له روي ئابوريه وه بويه
 خسته كار و به جي هيناني سياسه ته ره فتار فاشيه كاني لسته
 نلوجه كه دا تا راده ي قرتيخستني سه رانه ري هيزه كاني كسار
 كردن له روانگي چينايه تي دوزمه وه كاركي بيويستو ره واييه
 له بينلوي هينانه دي ئامانجه ستراتيزيه ناسيوناليسديه شوفاينيسديه
 كاني ، كه له راستيدا ئامانجي ستراتيزي چيني سه رمايه داري ده وله
 خسته ده گريته وه .

سياسه تي به سه ره ب كرديش له كوردستاندا كه ره فتار فاشيه كان
 هه و لي به رده و اميان داره بويه جي هيناني و هه ره له كونه وه واتسه
 له سالي (1971) ه وه هه نكلوي بو هلويزاره سياسه تيكي بسكه
 ره تي و سه ره كسي و ستراتيزيه به سه به ستي بنه بر كردني تسبه و اوي
 بيرگي خه باتي نه ته وايه تي و نيشتماني رزگارخوازانه له كوردستاندا
 كه (له نلوه روگا خه باتيكي چينايه تي) له ريگي قرتيخستني
 هيزه هه قيسي په كاني كوردستان ((واته به سه ره ب كرديان پهلش
 به سه ره ب كردي نلوجه كانيان)) و به تايبه تي قرتيخستني
 هيزه كاني كار كردن چ له شاره كاندا و چ له لاديگاندا ، كه سه
 هه ره وه هيزه ي كار كردنيسسه ده بيته پناخي دامه زرانديسي
 ريسار (الحضره) كوه ليكي كارگه رو په ره نه ستاند .

به و مانايه ش ، سياسه تي به سه ره ب كردي نلوجه جور بيه
 جوره كاني كوردستاني عيراق نه ك هه هه واته نها ده بيته هوي شيواڊ -
 دسي شيوازه كاني خه باتي چينايه تي و نه ته وايه تي و چه سپانديسي
 ده ستكرتني ته ولوي ره فتار فاشيه كان به سه ره هيز و توانا ئابوريه
 كاني نلوجه كه دا به لكو له هه مان كاندا ده بيته هوي شيوانسندن
 و له نلودان و قرتيخستني هيزه كاني كار كردني نلوجه كه له سه ره ري
 بنه بر كردني په كجاره كي كوله كه كاني ريسار كه له بنه ره تدا ليه

سه رسانی ره نسج و توانای هیزه کانی کارکردنی کوردستان داده سه
زری و جا بو ته وهی به شیوه یه کی قبول تر له ره هه نده کانس
(ابعاد) سیاستی به ره ب کردنی کوردستانی عراق وورد
بینه وه و نونه یه کی به رده سته کی (ملجموس) ده هیلسینه وه
ولی ده کولینه وه که نه ویسش نونه ی به ره ب کردنی شماری
که رکوکه و خو وه نه بی هه لپزاردنی نونه ی سیاستی به ره ب
کردنی شاری که رکوکیش هه لپزارد نیکی هه ره مه کی پوسیت به لکس
ته ریش هوی تاییه تی خوی هه به که ده کری له مانه ی خسواره وه دا
کسویان کسه یه وه :-

- ۱- گرنگترین شاری کوردستانی عراقه له روانگه ره که ز په رسته کانس
ریشه وه و توانایه کی نابوری متراتیژی له خویدا کو کردته وه .
- ۲- ده ره به ره وه و هوی سه ره وه . چترترین شیوه ی سیاستی
به ره ب کردن له و شاره دا خاربه ته ناره وه .
- ۳- ده ره گایه کی گرنگ و متراتیژی به ره هه هه کوردستانی عراق به
تاییه تی له زوی هه سکه ریبه وه .
- ۴- تاییه خویی شاره که که هه ر لسه کونه وه سسی نه ته وه ی تیدا
زیسلوه واته کورد و تورکمان و ره ره ب له پال دوو که هه ته ته وه بی یسه وه
که نه وانیش ناسوری و نه ره نیه کانس ، که نه م تاییه خویبه خسوی
له خویدا زه مینه یه کی ره خملو بووه بو زورتر به جی هینانی سیاستی
به ره ب کردنی ته واری شاره که .

بی گومان سیاستی به ره ب کردن له کوردستاندا له هه چ شسلیتر
و شاروچکه به کدا بیت ، له چوارچیوه گشتی یه که یدا جیلاوی یه کمسی
ته وتوبان له نیسواندا نیه له زوی مه به مستو جوری ته و پلانانه ی پسو
به جی هینانی ته و مه به سته ده نه خشیلری ، ته نهان و جیلاوا زیسه
نه بیت که له نیوان نلوچه جور به جور کانداهه به له روی گرنگی و نسا

یبه تیتی هه ره به ك له و نلوچانه له روانگی ی چینی ده مه لاقیلداری
تلوه ندی یسه وه .

كهوانه ، هه به سنی بینه ره تی ره فتار فاشیه کانی رژیم لسه
به هه ره ب کردنی که رکوک و سه رانسه ری نه و پلانه هه مه جورانیسه ی
ده یان خاته کار بو به دی هینانی نه و مه به سته . له ره وتی گشتی دا
جیلوازی له که ل مه به سته و جوری نه و پیلانانه دا نیسه که له نلوچسه
جور به جوره کانی تودا ده یان خاته کار ، ته سها نه وه نه بیت که
شاری که رکوک ، به تاییه تی له روی گونگی نابوری به وه . بسه لای
ره فتار فاشیه کانه وه ، شاریکی ستراتیژیسه له کوردستانسه دا
ته نا نه تله به ره و هویه شه که چرتین شیوازه کانی به هه ره ب کردنی
تیدا خزلونه ته کاره وه ، به و نیاز ی نه و به هه ره ب کردنه له پیلانکه به کی
میژییه وه به هیچ جوریک هه لنه وه شیریته وه و توانای پلنر که ز بونه وه ی
تیدا نه مینی و ببینه سته ده ریاده به کی ناچاری و نه مری واقیسح .
هه رجی نه و پلانه جور به جورانه ی که خزلونه ته کار له سه ره
ری ی سیاستی به هه ره ب کردنی شاری که رکوکا ، ده شسی
بسکرینه سسی به شه وه :-

- ۱ - گورینی نه خسه ی تیداری پاریزگاری که رکوک .
- ۲ - سیاستی نیشته جی کردنی هه ره ب له پاریزگاکه که دا .
- ۳ - سیاستی کوچ بی کردنی دانیشتوانی پاریزگاکه .

ګورونې نه خښه شې نښه پيدارې

نه خښه شې نښه پيدارې هه ر نلوجه په ك ، يا شاريك ، و جوړې په پيدا بون و چه سپ بونې ، ديارده په كې مېړونې - بابيه تپيښه و هوي تايپه تي خوي هه په بو په پيدا بون و كه شه كسردن و په خووه كرتلي جوارچيوه په كې د پاري كراو .

۱ - توبوگرافيېه تي نه و نلوجه په ، واته ديارده جوگرافيېي و سروشتيېه كاني نه و نلوجه په له زوي نلور هه واو په رزو نزي د ه را - مه تي سروشتي نلوجه كه و چه شني خاك و زه وي په ماناي بڼيښه پښتې پښو كښتو كال و نه وه رگوه نكل و دارستان و . . . هتد په و پيښه توبوگرافيېه تاد په پته هوي .

آ - ده ست نيشان كودني چه شني نه و چالاكيه نابوربانې لسه و نلوجه د پاري كراوه دا زال ده پيت (كښتو كالې ، له وه رانن ، يا - زرگانسي - هتد)

ب - د پاري كودني سنوري ته پيښي نه و نلوجه په ، واته نه خښه شې نښه پيدارې نلوجه كه (به ماناي د پاري كودني هه ركه زو د ه ورو په ري و نا - وجه كه) ، هه ر چه نده ش نه و نه خښه په تپه پيښي پيښتد مېړونې و بابيه تپه كان كوراني په مه ردا د پت ، په لام زور سته مسه نه و كورانه بگاته راده ي هه لوه نساند نه وه ي په كجاره كې نښه و نه خښه په ته نها له چه ند دوخيكي تايپه تيدا نه پيت نه و پښت ساتر پرتيپه له ته فو تونا كودني ته ولوي نلوجه كه له ري چه نكوه يا له ري كاره ساتيكي سروشتيېه وه .

ج - د پوست بونې چه شنيكي تايپه تي له په يوه نديپه كوه لايه تپيښه كان له هه ر نا وجه په كدا و له جوارچيوه ي كښتې په يوه نديپيښه

کومه لایه تویه کانی سه رائسه رکومه لدا ، که واته که ر له سه رائسه ری
کومه لدا خو و نه ریتو رهوشتی کومه لایه تی گشتی هه بیت کسه
دیاردنه ی په یوه ندیسه ئابوریه کانی نلو کومه لن ، نه و له لایه کسی
تره وه وورده جیاوازی و تاییه خوبی له و په یوه ندیسه کومه لایه تیانه
سه ره ل ده دن که دیارده ی چه شتی چالاکیه ئابوریه کانی
هه ره ک له و نلوچانه ن .

۲ - شوین و جیکای جوگرافیای نه و نلوچه په سه باره تبه نلوچه کانی
ده ورو پشتو، خوی که نه مه شیان ده پینه هوی .

۱ - ده ست نیشان کردنی کرنکی نه و نلوچه په لسه رووی
بازرگانی و ئابوریه وه له چلو ناوچه کانی ده ورو پشه
تییه وه .

ب - کرنکی نلوچه که له روی سه رمازیسه وه .
ج - په یوه ندی ئابوری و کومه لایه تی نه و نلوچه په له کسه ل
نلوچه کانی ده ورو پشتیانه په پی ی چالاکی ئابوری لسه
هه ر نلوچه په کسه کسه .

به و پی په . شاری که رکوکیش ، یا له راستیدا نلوچه ی که رکوک که پسی ی
ده وتری پاریزگانی کسه رکوک ، له روی نه خشی ی ئیدار پییه وه واتسه
له رووی مه رکزه نلوچه که و سه رائسه ری نه و قه زلو ناحیه و کوه انسه ی
سه ربه و مه رکزه بوون و په یوه ندی دیرینی ئابوری و کومه لایه تی راستسه و
خویان له کسه ل نه و مه رکزه دا هه بووه دیارده په کی میوین بابسه تی په
هه ل و مه رج و هویه کانی دروست بوون و په یدا بونی نه و په یوه ندی انسه ی
له قلوخی نه و هه ل و مه رجه میوین و بابسه تیانه ده رناچن که له مه و پسه ر
ده ست نیشان کرلون .

به لام به بیچه وانسه ی نه و واقیعه میوین و بابسه تییه و به بیچه وانسه ی

خواستنی دانیش توانی ناوچه که (وه ک زوریه ی زوری نلوچه کانی کسری
کورد ستانی غیراق ۶. نه وانیه ی به ر شه یولی به عه ره ب کوردن که وتسون
لسه م قونا غه دا) . رژیی ره فتار فاشیستی به غسدا ده سست
تیوه ردانیکی قولی نه خسه ی ئیداری پاریزگاکه ی کوردوه و زوریه ی
زوری نه و قه زاونای حیانه ی هه ر له کونه وه به یوه یوه ندی ئاپه زوری
کومه لایه تی راسته و خویان له که ل مه رکزی که رکوکدا هسه بسروه
لی ی کراونه ته وه و دابه ش کراونه ته سه ر تکریت و دیاله و سلیمانیه ی
تا راده ی روتا ندنه وه ی مه رکزی که رکوک له و قه زاونای حیانه و بسره م
شسیره یه ی خسوار ره وه . .

۱- دابرینی قه زای تومن خورماتوو به هه ر چوار ناحیه که یسه وه
قادر که ره م و نه و جول و سلیمان به گو و نامرلی و به ستنه وه یان یسه
مه رکزی مسکریته وه ((به و دابرینه ش نه خسه ی ئیداری پاریزگای تکریت
شسیره ی زما ره ی (۷) حه وت نه نسوینی !))

۲- دابرینی قه زای کفری به هه وو ناحیه کانییه وه له که رکوک و بسره
ستنه وه ی به پاریزگاری دیاله وه .

۳- دابرینی قه زای که لار و به ستنه وه ی به سلیمانیه وه . به ستنه وه ی
نه و قه زایه ش به سلیمانیه وه نه که ریته وه بو ته وه ی که نه ده کسنسرا
بیخاته سه ر دیاله یان سه ر تکریت به هوی دوری نه و قه زایه لسه و
هه ر که زانه وه .

۴- دابرینی قه زای چه مچه مال له ناحیه ی تاغجه له رو سه نکلا وه بسره
ستنه وه یان به سلیمانیه وه .

له نه نجانی نه و دابرینانه شسته ل فزیکه ی $\frac{1}{4}$ ی روه ری
پاریزگای که رکوک به ر شالوی نه و سیاسه ته که وتوو واته سیاسه تسی
تیگ ان و هه لوه شانده وه ی نه خسه ی ئیداری ناوچه که .

سه باره تبه و نامانجانیه ی له و سیاسه ته ده بنه وه بریتی

له مانه ی خسواره وه ۲-

۱ - که م کرد نه وه ی ته ولوی ریزه ی چری دانیشتوانی پاریزگا که ۱ پسته
تایسه تی ریزه ی چری دانیشتووه کورده کان ۱ ته و جا ریزه ی چری پدا لوبوشووه
تورکومانه کان ۱ په رانبه ربه ریزه ی چری دانیشتوانی هه ره پ له سسته
نامتی سه رانسه ر دانیشتوانی پاریزگا که ۱ ته مه شیان ده که رسته وه پسته
ته وه ی به شی هه ره زوری دانیشتوانی ته و تلوجه دابرلوانه له پلسته ی
یه که م دا کسوردن ۱ ته و جا تورکستان ۱ که چی ته و ته رای ناحیانسه ی
سه ره پهن وه کو سه و بیجه و حالکه هه ره سه ربه مه رکزی که رکسوک
هیلرلونه ته وه که له راستیدا له سه رسوری تکریت دان وه په نامتسی
ده تو انرا بخرنه سه رته و مه رکزه ۱ مه به ستی ته و جوره پیلانسه ی
تاشکراپه (بو زیاتر شاره زا بون له و مه سه له یه ۱ پروانه نه خشبسه ی
سیران ۱ کون و تازه ی سیران) ۱

۲ - شیواندن و پساندن په یوه ندی تابوری نیوان ته و قه زلو نا حیانیسه
له که ل مه رکزی که رکوک له دا که به درزایی سه دان سال به و مه رکزه وه
یه سترابونه وه ۱ په وه ش له لایه ک پایه ی گرنکی تابوری مه رکزی پاریزگا که
کو ده بیت له لایه کی تر پشه وه چالاکي تابوری ته و قه زلو ناحیانسه
گورانیکی ته ولوی به سه ردا ده سه پیتری هه ر چه ند ه ش گورانیکی لسه
سه ره خو بیت ۱ ته و چالاکیه ی له و پاریزگانه دا زال و بلوه که ته و لسه زلو
ناحیانه یان به سه ردا دابه ش ته کری ۱

۳ - هه لوه شانده ته وه ی له سه ره خوی ته و په یوه ندی په کومه لایه تیسسه
دیرینه ی که له نیوان ته و قه زلو نا حیانه دا هه بوه له که ل مه رکزی
پاریزگی که رکوک له لایه ک ۱ ته و جا له نیوان خو به خوی ته زلو نامحیه کانسدا
پسه هوی ته مانه ی خسواره وه

آ - هه لوه شانده ته وه ی په یوه ندی تابوری نیوان ته و به شانه به شینه یی ۱۰
ب - گوا سته وه ی نلو نوسو شوینی له دایک بونی دانیشتوانی ته و قه زلو
ناحیانه له که رکوک وه بو ته و پاریزگانه ی ته و قه زلو ناحیانه پستان

به سه ردا دابهش كولو ، به وهش كوچ كردني دانيشتواني نـــــــو
شويئا نه كه ربيته ناچاري ، نه واده بيت به بي ياسا توند و تيزه كاني
ميري به ره و نه و پاريزگا تازا نه كوچ بكن .

ج - له نه نجاي خالي (آ ، ب) زوربه ي زوري كار و باري ره مـــــــي
دانيشتواني نه و ته زاو نا خيانه ده گويزينه وه نه و پاريزگا تازا نه .
د - هيژه كاني كار كردني نه و ته زاو نا خيانه به تاييه تي به شيك لـــــــ
هيژه كاني كار كردني كرينكاري كستوكالي كه له چه ند مانگي كـــــــي
دياري كرلوي سالدا به ده به ستي كار كردن وو ده كه نه شاره كـــــــان
به ناچاري له زوربه ي كاتدا به ره و مه ركه زي نه و پاريزگانه ده كه ونه
ري كنه به سه رياتدا دابهش كرلون .

ه - پيش و بلا و بيكردي كورده كاني پاريزگاي كه روك ، نه و جا توركانه كان
كه نه ده يان له لايه ك ده بيته هوي نه وه ي دانيشتووه كورده كاني مـــــــي
كنه روك بينه كه نه نه وه په ك ، نه و پش پاش نه وه ي كه به شـــــــي
سه ره كي دانيشتواني كه روكيان بيك ده مينا ته نانه تلوه كـــــــو
سالي (۱۹۷۵) پش به شي سه ره كي و زورينه يان بيك ده نه مينا
له لايه كي ترشه وه ده بيته هوي نه وه ي له پاريزگايه كي وه كـــــــور
تكرتدا كه نه نه وه په كي ژر ده سته ي بي ده ره تان بيته كايه وه كه
نه و پش كه نه نه ته وه ي كورده كانه نه و جا توركانه كان .

سیاسی حیثیتہ جی کردنی عیسائی رہ پ

کولونیا لیزی کون ، ہر وہ کو ٹاشکرایہ ، بو ہینانہ دی تامانجہ کانسی
 لہ تالان کردن و دوست کردن بازاریکی سے رہایہ داری لہ وولاتہ زیر دہ ستہ و
 نیمچہ زیر دہ ستہ کاندہ ، بہ رده و ام شیواز و پلانسی جور بہ جور خستوتسہ
 کارہ وہ ، کہ نہ مانہ ی خوارہ وہ شیوازہ سے رہ کیہ کانی ہیژہ کولونیا لیزہ کسان
 دہ رده حیات بو داکیر کردن تہ ولو بہ کجارہ کی تہ وولاتانہ ۔

۱ - داکیر کردن ہر سکہ ریانہ و بہ ل ہلویشن و دامہ زرانندی دام و دہ زگل -
 یہ کی سے ریازگہ بی ہوت ، کہ لہ ہر مان کاندہ بہ کار و بارہ کارگیری کسان
 ہر لہ ستا لہ ہر ہر وہ کانی تابوری و سیاسی و کومہ لایہ تیشہ وہ ۔

۲ - ہینا نہ دی دوست کردن رژیم و دہ زگاہ کی کارگیری لہ
 نویٹہ رانی کونہ بہ رست ترین چین و توری تہ وولاتہ زیر دہ ستہ لہ پمال
 دامہ زرانندی دام و دہ زگاہ کی عہ سکہ ری - ہر دہ نی سے رہہ وولاتسہ
 داکیر کہ رہ کہ ، سکہ تہ مان لہ راستیدا کاروباری تلو تہ وولاتہ زیر دہ ستہ -
 یان بہ ریوہ دہ برد لہ ہر ہر وہ کونہ ۔

۳ - بہ رہا کردن سیاسی حیثیتہ جی کردن بہ فراوانترین و ہر دہ تریسن
 شیوہ لہ جیکہ دانیشتوانی تہ سلسی نلوچہ کہ کہ لہ زوریہ کی کا تدا تہ فرو تونسا
 دہ کسان ، یا بہ لای کہ مہ وہ وایان بہ مہ رادہ ہینرا کہ بہ نا چاری نیشتمانیان
 بہ جی پھیلن و سسہی رہ نگہ کان رہگسا یان جیکہ یان بگرہ وہ و ہر تہ
 ہر تاپہ دہ ست بہ مہ وولاتہ کہ یاندہ بگرن ، لہ شیوہ ی قوتبخسن ی سہور
 ہیستہ کانی تہ مہ ریکا ٹوٹرالیستادا ، یا خود تہ فہ رفاقای رہ کہ ز پورہ رست

بریتوریا ، یا خود لہ جور سیاسی تہ رہ کہ ز بہ رستہ کانی ٹیسرائیل
 بہ راجہ رہہ کہ لی عہ رہ ہی فہ لہ ستین و فہ رہ نسلن لہ جہ زانپردا ۔

۴ - زہ مینہ خون کردن بو ہاتفہ کاپہ ی رژیمیکسی بہ روکش سہ

به خسو له وولاته زير ده سسته په دا و کساند نه وه ی هه هو ده زکایه کی
سه رباری و کارگیری سه ربه وولاتی د اگیر که ر ، ته ویش پش هیئتیه دی
چه ندین گورانکاری که راسته و خود نه بڼه هوی په سته وه ی ر سسته و
وولاته زير ده سته (په ره واله ت سه ربه خو) به وولاته د اگیر که ره
کولو نیسته وه ، نه و گوران کار پلنه هن له جوری نه مانه ی خواری .

آ — گواسته وه ی ده سته لاتی سیاس له دام و ده زکا کولونیا لیستسه
کانه وه بو ده ستر کونه په رستری تویزی کوبه لایه تی سه ربه کولونیا لیزم
که به رزه وه ندی هلونه ش و ستراتیژی به په کیانه وه گری دات .
ب — دوست کردنی چه شیکي تاییه تی له په یوه ندیبه کانی به ره هم
هیجان که چه شنی به ره مهینانی کولونیا لیته ، هه رچی نه م جور په یوه ندی به
نابوریه شه ده بیته هوی نه وه ی که شه کردنی نابوری نه و . وولاته
زير ده سته له سه ر تاسی کی ستراتیژی بیه ستر ته وه به وولاته
کولونیا لیته و پی به ندی نه و بیته و له که کی په یوه ندیبه کانی سه رمایه داری
جیپانیدا بخولیته وه .

هه رچی سیاسه تی رزه ی خیزی ده سته لاتدار ، له پینلوی هیجان
دی و سه باندنی تامانجه نابوریه کانیان له کورد ستانی غیر اتدا وه به مه به ستر
په چی هیجان نی ته ولوی سیاسه تی په سه ره ب کردن ، ده بینین نامرازی سه ره کی
له و سیاسه ته دا و به تاییه تی له که رکوکدا بریتیه له سیاسه تی نیسته جسی
کردنی سه ره به کان په فرلوانترین شیوه ، جا بو نه وه ی نه و نیسته چی کردنه
بیته دیارده په کی هه میسه پی و له هه لوه شانده وه نه هاتوو .
تیبینیسی نه وه ده که ین که :-

۱ — زور به ی سه ره زوری نه و سه ره بانه ی ده گویند نه وه و نیسته چی ده کوسن
بریتین له سه فسه رو پولیس و نه سن و نیستینخبارات و هه خا به رات و
که سانی حیزی و کارگیری تاییه تی خو بان و هسند . که واتسه
بریتین له بوا پیکروانی ده زکای ده وله تی حیزی ده سته لاتدار و په
نلوی نیستان په ووه ری و له رکیکی پیوزده وه ده گویند نه وه .

۳ — نه و سه ره بانسه به شوفینی تر پین پیر و تایدولوزیا په ووه رده ده کین

و هه جو ده ورو پستی خویان لی ده که نه دوزمن تا راده ی نه و به ری بسی
سوقره بی و گیانی دوزمن کاری فاشیه مانده ، ته نانه تره نگ و سه رو سیمیلو
نلوی ده رو نیشیان گورانی رزون و ناشکرایان به سه ردا دی و له نلو بازاره گا -
نیشدا نه و گوران کاریانه ده پینرین که به زه پروزه نگ جی به جی ی نه کسه ن .
۴ - دوست کردن بی بازار و چایخانه بی تاییه تی و ته نانه تچه ند پیــــــــــــــــــــن
ریکخرلوی فاشیه مانده ی تریش له جوری (طلائع) و (هفتوه) و نافره تان
بو نه و هه ره به نیشته جی کراوانه ، که نه هه خوی له خویدا نه بیه هــــــــــــــــوی
دوست بوونی چه ندین نه خوشی ده رونی بو نه و هه ره بانده و هه ست کردن بیبه
ته نهایی و که وتن و دورخرلوه بی ، که نه هه شیان لــــــــــــــــــــه
لایه کی تره وه ده بیه هوی پتروونی گیانی درنده بی و ره که ز به رسته بی
نه و توخمه هه بوکن و نه خوشانه ، و قولبونه وه ی ری و کینه یان به راجه ر
دانشتوانی شاره که به تاییه تی له کسورده کان ، چونکه له ده رنه د -
جانه ا نه وان تلوان بارن و که ز بی و جه رده و (یاخیه کورده کان !)
نه بو ناپه نه و انیش نه ده که پشتله راده ی نه فسی کردن .
که جی سیاسه تی نیشته جی کردن و دوروکاری به خووه هه بیبووه ، لــــــــــــــــــــه
لایه که زوریه ی زوری نه و سیاسه ته له هه رکه زی شاری که رکوکا خولوه تــــــــــــــــنه
کاره وه ، به ما نای به شی هه ره زوری نه و هه ره به گوینرلوانه لــــــــــــــــــــه
له که رکوکا نیشته جی کردن ، به لام له لایه کی تره وه به شیکتی تری نه و
هه ره بانده که به شیکتی که میانه ، له ده ورو به ری که رکوکا نیشته جی
کرلون ، به تاییه تی له ناحیه ی قه ره هه نجیر و رنگی نیوان که رکوک و
دبــــــــــــــــدا .

هه له به تبه جی هینا نی سیاسه تی نیشته جی کردن به و شیوه چسپ
و فرلوانه له نلو هتسه رکه زی پاریزگا که دبا و به شیوه به کی که متر و ته سسک
تر له ده ورو به ری نظره که دبا ، هوی خوی هه به ، له لایه که ده که ریشه وه
بو نه وه ی هه رکه زی پاریزگا که که گونگ تره و بایه جی سه ره کی تری هــــــــــــــــه به
وه که له ده ورو به ری هه رکه زدا هه بیت ، له لایه کی تریشه وه ده که ریشه وه
بو نه وه ی نامرزی سه ره کی سیاسه تی به هه ره ب کردن له ده ورو به ری
شاری که رکوکا نیشته جی کردن نیبه به راده ی به که کم ، به لکو گورنی

نه خشه ي ئيداري و ئيلحاقه به راده به كي سه ره گهسي ، نه و جا كـوـج
بي كردن ، كه جي هوي سهيم ده كه رينه وه بو نه وه ي كه ده ورو بهـزي
كه ركوك رهزه ي عه ره به گاني هيچي واي كه مثر نيه له رهزه ي كورده كان كسه
توركمانه كانيش رهزه به ك پيك ديني بويه بايه خي سه ره كي به نيشته جي كردني
نه دراره له و قه زلو ناخيانه دا .

١ . ئيستا با بزائين سياسه تي نيشته جي كردن له شاري كه ركوكدا
چ قه راره به كسي به خوبه وه كـرتـوه ؟
سه باره ت به نه خشه ي نيشته جي كردني نه و ره كه ز به رستاله
له كه ركوكدا ، بي گومان پلان و ري و شويني دپاري كراوي خوي هه پـهـه
و له به جي هينانيدا چه ند به سه له به كي گرنگي تيدا ره چلو كروه . .
١ . رووي عه سكه ري ، واته به يره وي كردني ستراتيجه كي عه سكه ري
دپاري كراو كه نه وي شي نابلقه داني شاري كه ركوكه پاش ئايلوقيه دان
داخستني كه ره كه كورد يره گاني نلو شاره كه به .

٢ . رووي كومه لايه نسي ، واته هه ول دان بو نه و بجه سپاندي ئهـهـه
نيشته جي كردنه به جوربك به ئاشنايه تيش بواري تيكه لاو بهـهـهـه
نه هيلرته وه له كه ل دانيشتوه كورده و توركمانه كاندا ، به و جوره ش
ديواركي كونكرتي ده روئي و زينه كي له نيوان نيشته جي كراوه كان
و دانيشتوانه نه سليه كاندا دروست كراوه .

جا بو نه وه ي زياتر نه و لايه نه مان بو روون بيته وه و بهـهـه
شيوه به كي فراوانتر و قولتر له دوخه گاني ميسه ق نيشته جي كردن بگه يـهـن
بيويستمان به وه هه به هه نگا و به هه نگا و بگه وينه دواي لايه نه به جي
هينراوه گاني نه و نه خشه گلوا نه و بزائينسن له چ قه راره به گسد ايه .
(١) هه ره دواي مالي — ١٩٢٠ — وه ، نه خشه سـهـهـهـه ي
(حسي الكرامه) كيشرا و زوپه زوپه جي هينرا ، كسه
له هه نكوي به كه دا (٦٠٠) خانو دروست كراو له جيگايه كي به كجار
كسرتك و ستراتيژدا كه نه ويش باكوري روزه لاتي شاري كه ركوك به ديسوي
راستدا و به رايه به به ئيسمگاني تازه له سه رجاده ي نيوان كه ركوك

و سلیمانیدا ، نهوه ی جیکای سه سورمانیشه نهوه به (۳۰۰) سه تسمیر
له سه روی (حسی الکرانه) ه وه نوردوگایه کسی عالیاق سه رسسازای
تیدایمیسه .

(۲) نزیکی به ک کیلومه تر له (حسی الکرانه) ه وه به لای باکوردا لسه
له نیوان گه ره کی نیمکائی کون و (نازادی) داله مالسی (۱۹۷۱) د ا
نه خنده ی (حسی المثنی) کسپشراو له کوتسای مالی ۱۹۷۲ و سه ره تسای
۱۹۷۲ به جی هیضرا ه نه ویش به (۵۰۰) خانوو له سه روی سسه
(مستوطسسه) نیشنگه به سه وه به ره و باکورو دوا ی برینی نزیکیسه ی
سی کیلومه تر (پلن به جی هیشتی گه ره کی نازادی که لای باگسورو
روز نوا ی سه حسی المثنی سه گرتوته وه) باروتخانه به نلو با نکه کسپسینه ی
شاری که رکوک ده ستی ده کات که له (حسی الکرانه) وه ده مت پسی
ده کاتو به ره و باکوری روز نوا وه مارو ی پینج کیلومه تر تاسه رخا سه و پسیسه
شیوه به کی که وانده یی شورده بیته وه هک لایسه کی تر شه وه له نسیمیوان
(حسی الکرانه) و (حسی المثنی) د ا زیاتر له (۲۰۰) پارچسسه
زه وی دابه ش کراوه ته سه ره به کن به ناری شه هیدانی قاد سینه ی
سه ده وه ه نه ویش له نیوان کوتای مالی ۱۹۸۰ و ۱۹۸۱ د ا ه که نیست
سه سرویان ته ولو بوئسه .

(۳) که جی به ریشه وه به خاسه د ا و له و کاسته دا و واته له راستی بلسر
خانه وه رو به روی ره حسیم نلوا (که نیستا نوا تراوه سه حسی الکرانه)
ده بیته وه که له باکورو روز نوا ی نه و گه ره که شه وه زنجیره ره بایه ک ده ست
بی ده کات گوایه بو پاراستی نه و بهره نه و تانن که له نلو نه و نه بو کسسه
به رده لاویانه ی سه روی ره حیم نلوا وه په وش و بلون به لام له لایه کسی تسمروه
به راجه ره به ره حیم نلوا نیشنگه ی کریکاره سه ره به کانی کارگه ی کولاده د ا سه زروه
ه نه و کریکارانه ی که له راستیدا پلن ده ره راندن و په وش و پلاو ی کرد نسسی
کریکاره کورده کن له و کارگه به د ا ده زیرفلون .

(۴) نه و جاله ویره به ره و روز نلوا ه ته لبه نده کانی شه ریکی نه وت ده ست
بی ده کات تا ده کاته سه ره سه سه و سه نیو که رکوک (New . K)

که هم ماوه به خوی له خویدا ناوجه به کی قه دهغه کرلوه .

(۵) به لای نیو که رکوکدا (روزنلوا ی که رکوک) پوزوی (الفیضین دارا)

و (اربعه الافدار) ده ستی ده کات که به که میان له ۱۹۲۹ دا ده ستی

بی کرلوه و له لایه ن بوقلوه لاتی که رتی تاییه تیه وه به جی هینرلوه .

دوو هیشیان له لایه ن شه ریکه به کی بیانیه وه به جی هینراوه .

(۶) بیه و پسه ری عه ره فه وه ، واته به لای باشوری روزنلواوه ه جاده ی

که رکوک ه دپسس و به و به ری جاده که شه وه ژوردوگی که رکوک ده ست

بی ده کات که باره گی (فرقه ی دوو ، قه یله تی به ک ، و فروکه خانسه یسه)

و به ره و باشوری که رکوک داده کشش .

ته و بجا بهم دیو وگه و دیوی جاده ی ناوبرلواوه ا پتر له (۱۰۰) هه زار

خانو دروست کرلوه بز کریکارانی کارگه کانی غاز و کبریت و پالاوتی تهوت که بییمان

ده وتریت (خانوه کانی عه ده کانی شه عسین) که که مانه ش شه و عه ره بانه یان تیسگه ا

نیشته جی کراره که باشنده ره رانان و گواسته وه ی کریکاره کورده کانی ته و کارگانه و

له جیگی ته و ان خراونه ته سه رگه ره

که جی له سه ره مان ریگدا کوه له خانوه کی تر دروست کرلوی بیسبو

ته نسه ره بیخته می پوزوگان و نا و نراوه (جی الفیضین) که تیره هه شیمان

له به رده م ژوردوگا عه سکه ریبه که ی که رکوک و کوره پانی فروکه خانسه یسه

(ساحه الطیران) و به و دیوی هیلی شه ه نده فه ره که وه به شیوه به کسه ی

که وانه به بی دروست کرلوی تا ده گاته تاسی (محطه ی) شه ه نده فه ره کسه ی

که رکوک ه ته ناته ته نیوان (باب النظم) ی فروکه خانه که و (باب النظم) ی

فرقه ی دوو ه ته و مالانه تیکه لی ژوردوگا که ده بن سنوریان له به پنده نه ماوه

هه رچی ژماره ی ته و خانووا نه ش که له راستیدا له کور باخیه وه ده ست پسی

ده کن ه ده گاته پتر له (۵۰۰) خانسه یسه

(۷) تا له ویشه وه ، واته له نیوان ژوردوگی که رکوک و هه حه طه ی شه ه نده فه

سه ره وه تا ده گاته تمعینی کون و جاده ی تکریت و ته و بجا روه و جیجاده ی

که رکوک ه به خداد و محطه ی ته له فزیون ه له ویشه وه به ره و خاصه ه واتسه

به درزیایی ته و ملوه به ی نیوان باشوری روزنلواو باشوری شاره که وه ه چه ندیسین

نیشنگه‌ی تر دامه زراون و به تم بی به ی خواروه .

آ - له تمعینی کون پتر له (۸۰۰) خانوو که ره ب نشینیان گیسردون

د دامه زراوه به نلوی (حسی البعت) ه وه .

ب - له نیوان جاده‌ی به غذا و تکریت دا به ر له وه ی بگه یفه محطه‌ی ته له فزیون پتر له (۱۵۰۰) خانوو دامه زراوه که به ره ب پر کرلونه ته وه و نسلوی

لی نرلوه (حسی السواسیطی) ه

ج - له هه مان ناوچه دا پتر له (۴۵۰) خانوو دامه زراوه و ره ب نشینیان

کرلوه به نلوی (دور السمکک) ه وه

د - له سه ر جاده‌ی به غذا کوه لیکی تریان جینشینیان کردروه که پتر

له (۱۰۰) مال پیکه دینن به نلوی (حسی الاشتراکسیه) ه وه .

ه - له هه مان رنگادا و به ده متی چه پدا له نیوان جاده‌ی به غذا و خامه دا

پتر له (۱۶۰۰) خانووی تر دامه زراون و ره ب نشین کرلون به نسلوی

(حسی غسرناطه) ه وه

(۸) به رینه وه ش تا له ویوه به خاچه دا . واته له ناستی نیشنگه‌ی

ته له فزیون و له باشوری شاره که وه به ره و به مدوده و هه جسه زه ره

(قه مابخانه‌ی تازه) تا ده گاته رنگای له نیشنگه‌ی شون جسه

چه نین نیشنگه‌ی جور به جور و فرلوانیان دا به زراوندروه و چه ته ناستی

تریش وه ک پروزه نه خسه‌ی بو کیشراوه . ه ته و نیشنگانه ش پسه ره و

باشوری روزه لات هه لده کسین تا نژیکی (حسی الکراهه) ده بنسوره

به و جوره ش هم سه رو ته و سه ری نابلوقه دانه که چه به ک ده گه نه وه

و ته واو ده بی ه هه رچی ته و نیشنگانه شین بریتین له مانجسه‌ی

خواروه

آ - له سه رنگای له یلان پتر له (۱۰۰۰) خانوو دوست کرلوه

و سه رانسه ریان به ره ب پر کرلونه ته وه که نلوی (حسی

الحجاج) ی لی نرلوه .

ب - له نیوان قه مابخانه‌ی تازه و (حسی الحجاج) دا نیشتر

له (۱۵۰۰) خانوو دوست کرلوه که ره بیان تیا دانسلون

به ناری (حی السمریه) هوه .

ج - له سه زوی - حی الحاج سوه و له هه مان ناوجه دا بتسر

له (۲۰۰) خانوو دراهه زراوه و به سه ره ب پر کر اوئه سه هوه

به تلوی (حی السوحده) ه وه .

د - به راجه ربه (حی الوحده) و سه یته ره ی له یلان پسر له

(۱۵۰) خانوو ده بیت که به ناری (حی الحریه) وه سه

وه هه موشی سه ره یی تیدایسه .

ه - له و یوه به ره و شوریه جه زیاتر له (۲۲۰) مال هه به گشتم

سه ره بن و هه جو پیوه کا نیان سه مستن که ته که ویتسه

پشتقه سابخانه ی کون و ناری (دور الامین) ی لی نراوه .

و - له ویش به ره و خوارتر پتر له (۱۰۰) خانوو دیوست کراوه سه

ناری (دور الضباط الصف) به رده یی هم کوه له خانسره ش

خه به ی تاییه تی هه به بو پاسه واتی کودنیان ته لایسته

دور سه ده تر له خانووی هه و ما لانه وه به ره و شوریه جه جیگای

تاییه تی که مین دانا نیسن دیوست کراوه .

ل - به راجه ربه (دور الامن) و (دور الضباط الصف) بیسه و

خواره وه ۶ پتر له (۲۵۰) داده کین که هسی ی ده وتری

(حسی قلییه) .

ق - له ویش به خواره وه (حی بالشرطه) ده ستین ده کیسات

که پتر له (۱۰۰۰) خانوو بیک دینی تاده گانه ده رکسه یی

بازاری شوریه جه .

ک - هه وه ها له هلوینی سالی ۱۹۸۱ داله سه پشت سه یته ره ی

له یلان وه زیاتر له (۸,۰۰۰) پارچه زه وی داپسه ش کسراوه

به سه ره به تازه ها تروه کاند اوه که وه جه ی به کسه م

له پال یاره تی دانیکی نوزده هه زار (۱۹,۰۰۰) دینسار

واته ((ده هه زار هه موه و ۶ شش هه زار دیتاره ناری

و سی هه زار دیتارین بو دیوست کردنی زیر زه وی)) که چسی

له وه جیه ی دووه مدا فه رمانی دابهش کردنی (۲۰۰۰)
بیمستو بینج مه زار پارچه زهوی ده رجوو ، که نه مه پیمان
درهزی (۱۸) کیلو مه تره و ده گاته نا جیهی له پلان .
نیازش وایه له سالی ۱۹۸۳ د کورتایی بسنه م

هروژه به بهتری .

(۱) له پال نه وه مه نیشنگا له شیدا ، جه ندین هروژه و ورده هروژه ی
ترله نا وجه رگی شاره که دا و پیشاپه تی له نا و گه ره که کورده کا نیشدا
خرالنه ته کاره وه وه که له خوا زه وه ده رده کوی :-

آ - له نیوان موسسه للا و نه ساب خانه ی کوردا له شیدا هروژه ی
(شینی سکتی) دا پتر له (۴۰۰) شونه دابهش کرلوه ته
سه ر ماله مه ره پسه کان که مه ر مالیکیان (۱۰۰۰۰)
دینا ریان وه رگروه به به رچی گورینی شوینی لولوسور
و جیهگی له دایک پوسیان .

ب - له گه ره کسی نیام قاسمدا پتر له (۲۰۰) پارچه زهوی
دابهش کرلوه ته سه ر ماله مه ره ب و مه مسوی کرلوه پسه
خانیو ، که ده کونه قه راج خاسه له نیوان مه خفه ری
نیام قاسم و پردی ته به نه چهل کوندا و به نسلا و ی
(حسی السبعه) ه وه .

ج - نه و خانووا نه ی جیهج کرلون و ده جتیا به سه ردا گسپرلوه
که له بنه ره تدا هن که سانی را کردوو و پیشه رگه و خه لکسی
دژ پسه رزم ، به سه ره به پرده کرینه وه ، به تاهبه نس
مه ره پی نه من و نیستیخبارات ، یا نه و جوره خیزانه
کوردانه ی سه ربه رزمین ، نه و جوره خانوا نهش په وش و بلاون
و له مه هو که ره که و نا وجه کانداهن ، نه م جیهج
کردنه ی له سالی (۱۹۷۴) ه وه به رده وا ه .

جا بو نه وه ی زیاتر به شیوه به کی هرون تر شاره زایی به پدا پکه هن ده رباره ی
نه و نیشنگانه ، وا له خواره وه دا له جوار جهوه ی خشته به کدا کورمان
ده که پنه وه

۱۔ م سیاست ته میووی به نا پسه مسیه مسده ی زوی ره کهر به رسته کا نسی
 به مسی به و شیوه نسرلوان و قوله به ترمیه کی به کجار زوری لی ده بیته وه
 و جه وه ری سیاستی به به ره ب کردنیش له شاری که رکوک دا خوی لسه و
 نیسته چی کردنه فرلوانه ی ده ره بندا ده بیته وه به له هه مان کا تیشسد ا
 چه ندین ته لجا بی ترستاکی لی ده بیته وه به که گرنسگر بنسبان خسوی
 له مانه ی خواره وه دا ده نوییت

۲۔ ته فرو تونا کردن و هول دان له سه ره ری قر تیختنی به کجاره -
 کسی دانیشتوانی شاره که به به تا بیه تی کورده کان به و جه
 تورکمانه کان به و بی بهش به پر کرده وه ی شاره که به بوکه ن ته بیه
 که سالی شو فینی و دواکه و توری ده ره به کانی لیلوه زاستن و خواروی
 هیراق به بیگوان نیسته چی کردنی ته ولوی پتر له بیست هه زار
 (۲۰۰۰۰ سال) که رفیکرا سه رنوسی هه ر مالیک هه
 مالیک به جوار یان پیچ که س دابنیه ته وا سه ره نه لجا سی ته و
 نیسته چی بورا نه ده گته هه شتا تا سه ده زار که س (و پیرو ژه
 دانانیش بو نیسته چی کردنی سی ده زار مالی تر تا کوتایی سالی
 ۱۹۸۲ هه بور ته و ده ستاتی وه ردا لیه بی کومان پاک کوره سه وه ی
 ده گریته وه له سه ره نه لجا مند ا له هه بور ته و کورد و تورکمان
 و ناسوری و ته ره نیانه ی که له شاره که دا هه ن

۳۔ دوست کردنی دوخکی نابوری شیوا و نه خوش له شاره که دامه یوه ها
 راکبستانی ته ولوی هیزه کانی کار کردن بو که رتی خزمه ت گوزاری (که
 بطاع الخدمات) دور له که رته زیند ووه کانی تر به تا بیه سی
 که رتی به ره م هینا نی بیه سازی به که له نه لجا بی ته به شندا
 راسته و خو ته و ته تک و چه له به نابوری به که سه رانسری هیراقی کور
 ته وه وا ته ته تک و چه له به ی به نه مانی یان هه لفلوسیانی دارایی
 (السیفنم المالی) قولتر ده بیته وه و زیاتر ره و تی که شه کردنی
 پایه نیانه ی نابوری له شاره که دا (که له راستیدا له هه یوه
 هه راند ا هه روا به) ده شیونی و له هیوستی و هرجه بابیه ته -

کان دوری ده خاتمه وه

له لایه کی تریشه وه ده رهم شیوالدنه نابوریه ده بیته هوی
تهک نالوسکاتی نا کوکبه چینایه تیه کان و نزیک بونه وه یان له روی شه کن
هه وه 6 به تا یه تی نزیک بونه وه ی تویره بلنده کان بوروزازی بچوک و
بوروزازی مام تله ندی که به زوری هه میان له وورده وقاره لات گبار
ده کن

که چی له لایه کی تروه ده ده بیته هوی ته وه ی نیمچه کریکارانی
نلو شاره که (به تاییه تی کریکارانی به نسنا سازی) له روی ناسستی
کوزه ران و داهاتی تاکه وه له بوروزازی بچوک وه زور بینه وه ۱۰ ته فائت
له هه ندی کانداه له هه ندی نیشدا تویره کانی خواره وه ی بسوروزازی
بچوک به چی دیسن

۳ زال بونی که رتی کارگزاری یان خزمه گزاری (قطاع الخدمات)
به تاییه تی له به نی به نانی و گواستنه وه دا (قطاع النقل)
به سه ر که رته به رهم هیته ره بنه ره تیه کانداه ۶ به
تاییه تی که رتی پیشه سازی خوی له خویدا ده به نیشتی
هوی زال بونی گیانی بوروزازی بچوگانه و بوروزا زبانه له
روی به رستی خاوه تدا رشی تاییه تیه وه (الملكية الخاصة)
پسه و ما تا یه ش ته خدیگر کردنی ته وای چین و تویره
زه حهت کیشه کان و سه رانسه ر هیزی کارکردن به گیان و فه
له فه و بهرو وماره سه ی بوروزا زبانه و خو په رستی و نه ناند
به ته و که وتنه دوا ی به رزه وه ندی تاییه تیه وه ۶ که ته ش
هه ره خویدا ده بیته هوی کوکرده وه ی هیزی شورشگه رانسه
و ویره ی چه ملوه ری و رابه رین و یانی بون

۴ هه وه ها دیسان که رتی خزمه گزاری که ته واوله شاره که
زاله به حوکی ته وه ی که رتیکی به رهم هیتی بنه ره نسستی
وه هه پیشه ی لیه ۶ به لکو کانه ۶ له لایه که ده بیته هیته
ته وه ی به نی هه ره زوری هیزی کارکردن (به به مستمان

له هيزي کا رکړدن لپره دا ته و به شه فرلوانه په که خاوه نسي
هېچ نامرزيکي به رهم هينا ن نين ، به تايه تي ته و نسي
له که رتي مخمه ت گوزاريد ا کار ده که ن روو به رووي ته نسي
پي کا ري بينه وه ، به تايه تي له وه رزي زستاندا ، که چي
له لايه کي ترشه وه يوني به شيکي تری زور له سوپای پړيکناران
(وه ک ديارد به کي بابه تي بو چه شني به يوه ندييه کا نسي
به رهم هينان ي سه رمايه داري ، ده پيته هوي د پوست
پونسي سلطانن له نيوان هيزه کا نني کارکردندا .

هاتنه کا به و قولکردنه وه ي ته ولوي پيري نه ته وه ي ته سساک
و په ک لا به راجه ربه و سياسه ته شوفيني و ره که ز په رستانه به ي
رزم نه و جا به راجه ر به ره و شتي فاشيانه ي نه و ره بانسي
له شاره که د ا نيشته جي کرلون .

پلاپونه وه ي ره شسپيني و پيري خو به ده سته وه دان به راجه ربه
نه مري واقع له نلو په شيک له روشنپيران و زه سمه تکيشاني شاره که .

د افغانستان
پښتانه

سیاسه تی کوچ بی کردن

به لی ، سیاسنه تی کوچ پس کردیش ، به تایه تی کوچ بی کردن کورده کان
نه و جا تورگمانه کان ، ته و ارگه ری سیاسه تی فیشته جی کردنه و به بسی
نه و کوچ بی کردنه ، واته مانه وهی دانیشتوانی نه سلن شاره که که لسه
جیگای خویان زیاد بونی ساله یان خوی ده دات له . بسی
گومان ده پیته هوی سه رنه گرتن و نه هتا تنه دی ته وای تا ما نجه کانی بسه
عه ره ب کردن و ساغ کردنه وهی به کجاره کی و هتا هتا یی ده ستبه سه راه
گرتنی شاره که له هه هه و و رویه که وه کجاوری و سیاسی و کوه لایه تی و عه سه ریسی ...

کاتیکیش که ده وتری سیاسه تی کسوج پب کسردن . نه هه یسلان
جیلاوی جونایه تی (نسوعی) ته وای هه به له که ل سیاسه تی
کوچ بی کردندا به بی (بسی) .

چونکه ته و (بی) به نیشانه یسه بو زور طیی و زورداری و سه رکوت
کردن و چه وساندنه وه ، واته لیره دا دور و اتار و اقیما ن بو دیته پیشه وه
سه باره ت کوچ کردن و کوچ بی کردن .

هه رچی دیاردهی کوچ کردنی دانیشتوانه ((الهجرة السکنیه)) وه کی
دیارده به کی میزویی و بابیه تی ، هوی دیاری کراوی خوی هه به و له چسوار
چیوهی دیارده کوه لایه تیه کاندای ، به مانا له نه نجای نا کوکسیجه
چینا به تی و کوه لایه تیه کاندای دیته کایه وه ، به و بی به ش ، کوچ کردنی
دانیشتوان بوسی هوی سه ره کی ده که ریته وه —

۱ — پشکین به دوا ی کاردا ، واته بونی ده ستبه تالی و بسی
کاربه کی فرلوان له شویشیک به راجه ربه فرلوانی یواره کانی
کارکردن له جیگایه کی ترادا ، که جیگای به که م وه ک دیارده به کی
بابه تی ده بیته هیژیک بو ده ره راندنی هیزه کانیسی کارکردن
(قوه طارده لیسقوی العمل) ، و جیگای دوهیه مسیشی

ده بیته هیژیک بو کیش کردنی هیژه کانی کار کردن ((قسوه جاندبسه
لسقوی السعمل)) ، نه بهش هه روه ک له وه و به روتسمان
ده که ریته وه بو تاییه خویشی به یوه ندییه کانی به رهه و هیجانی
سه رمایه داری له نانه بایی و نا هادیلی دابهش کردنی هیژه کانی
کارکردن به سه رچالاکیه نابوریه کاندایا .

که جی هه مان هوی نابوری بو کوچ کردنی دانیشتوان هه واته
کوچ کردن به هوی بی کاریه وه هه ده شی بکه ریته وه بو جیلوازی
داها ستو کری و وناسنی گوزه ران له نیوان تلوجه جیلوازه کاندایا .
چه وساندنه وه ی سیاسی هه که واته هه زولم و زوری و سته مکاری و
سه رکوت کردن و ترسو توقانندن و . . . هه هه هه له نه نجاسی
ده سه لات به یدایا کردنی چینیکی کونه به رست و ریگر له دهه مهوراسی
سیاسی و نایدولوزی هه که نه هه خوی له خویدا ده بیته هوی کسوج
کردن و گوا سته وه ی شوینی گوزه ران نهه اتاییه تی له گاتاییه تی
تیکدا که به ره هه لمته کی ریگخراو و به هیژی تیدا نه بیت چینه
راجه ربه و چینه ده سته لاتداره هه سه ره رای نه پسونسی
هوشیکی سیاسی .

جیلوازی تایینی و هه زه هه بی مانه هه شیان له میروودا هویه کی
تری کسوج کردن بووه .

هه رچی سیاسی تی کوچ بی کردنیشه . لیره دا هه سوی
کاریکه رو بریارده ری سه ره کی هه هوشی چینی ده سه لاتداره
به مانای سه پانندی نه و سیاسی ته به سه رچینه کانی خوا ره وه دا
که له ریگی هوشی سیاسی و نایدولوزی چینی ده سه لاتداره وه
دیت سه باره ت به به ریگکردنی نه و سیاسی ته یا هه ج سیاسی تیکی
تر بیت .

که واته هه خوی به کان تیکه لی هه بابیه تی و میروویه کان
ده بیت و تا راده به کی زور ده سته وه رده داته ره وتسمانی
گوراینگان کان له کومه لدا به بیی نا مانج و هه به سته تاییه تیه

کافی جیتی دہ سے لاتدار تہ نانہ تہ ، لہ زور کا ستو شوینیشدا تہ و
 ما کہ خوبی بہ (العمل الذاتی) دہ بیٹہ ہوی شیواندن
 و تیکدائی زہوتی گوران کا رہہ میزوی و بابہ تہ کان
 بہ و بی یہ کوچ کردنی دانیشتوانی کوردستان لہ راستیدا
 کوچ بی کردن و لہ لایہ ن فاشیستہ کافی بہ عسہ وہ (بہ بی تامانج
 و نایدولوزیہ تی تہ و تاقہ رہ کہ ز بہ رستہ) بہ سہ ر جہلہ ہا وہ ری
 زہ جہ تکستانی کوردستاندا سہ پینراوہ ، بہ تا یہ تی کوچ بیکردنی
 ہیژہ کافی کارکردن ، تہ ویش بہ م شیوہ بہ ی خوارہ وہ ہیژہ

۱ راستہ لہ کوردستاندا ، وہ ک ہہ ہرو کومہ لیکی تہ
 ہوی پینراوہ خوبی تیدا یہ بو کوچ کردنی دانیشتوان لہ
 نیوان تا وجہ جورہ جورہ کافی خریدا ، تہ و ہوی
 بابہ تہ ش لہ پلہ ی یہ کہ ہدا دہ کہ ریتہ و ہوی نیشسان و
 تیا جونی بہ یوہ ندیہ کافی بہ رہم ہینانی تہ رہ بہ کافی تی
 لہ لادیکاندا و زال ہونی تہ و او ی بہ یوہ ندیہ کافی بہ ر
 ہم ہینانی سہ رمایہ دار ہوی و خوارہ نداری تاییہ تہ
)) ہہ رچہ ندہ سہ رمایہ دارہ کی شیوا ویش بہ تہ)) ، کہ
 تہم گورانکارہ خوبی لہ خرید اوہ ک یا سایہ کی بابہ تہ
 دہ بیٹہ ہوی کوچ کردنی بہ شیک فرلوان ہیژہ کالیسی
 کارکردن لہ لادیکانہ وہ بہ رہ و شارہ کان ، چوہ ک تہ نجامیک
 بو ما یہ ہسوجی بہ شیک لہ ما لکہ ہچو کہ کان (المالکین
 السخار) ، یا وہ ک تہ نجامیک بو ہشکینی بہ شیک
 لہ کریکارانی کستوکالی بہ دوائ کار لہ شارہ کا ندا ، یا
 وہ ک تہ نجامیک بو جیلوازی نیوان شارو لادی لہ ہروی تاستی
 کوزہ ران و جیلوازی کری و داما ت لہ نیوان تہ و دور لایہ تہ دا
 بہ لام سیاسہ تی فاشیستہ رہ کہ ز بہ رستہ کافی بہ ندا ، بہ
 تاییہ تی لہ کہ رکوکدا ، کہ خوی تہ سیاسہ تی ہ
 ہ رہ بہ کردنی تہ و او یہ کجارہ کی شارہ کہ دا دہ کوینیشت

له پینلوی . سه پاندنی هه میشه بی ئامانجه ستراتژییه کانسی
 له و هه رکه زه . زیند ووه دا . نه هه بوته هویه کی کاریکه ریسو کسوج
 بی کردنی نه سلی دانیشتوانی شاره که . له نه نجای دروست بولسی
 دوخیکی ناله بار له جیلوازی ره که ز به رستانه ی نه ته وه بی و سیاسی
 و کسومه لایه تی و بلار بوته وه ی زال بونی سیاسه تی تیر و تو قانسند ن
 و خه نه کردن و گسرتن و نلزار دان و هه لوا سین به کوهل و رلو نان و
 وه ده رفنانی راسته و خو و چه ندین شیواز و پیلانی تری راسته و خسرو
 نا راسته و خوبه هه به ستی چول پیکردنی شاره که و بردنه سه سه رو
 ته ولو کردنی به هه ره پ کردنی شاره که .

هه له به ت کوچ کردنیش یا کوچ بی کردن له شاری که رکوک سدا
 چه ند جوریکی سه ره که هه به هه و جورانه ش که له خواره وه دا یا
 میان ده که بین نه واننه که کار ده که نه سه ره شیوه ی دابه شکردنسی
 هیزه کانی کارکردن به سه ره پالاکیه ئاپورییه کاند ا . واته کار ده که سه
 سه ره هلو سه نکسی ئاپوری له تلو و لات سدا به گشتی .

۱ * کوچ کردن له لادیوه به ره و شاره کان . به لی . سه سه م
 شیوه کوچ کردنه دیارده په کی بیوی . بابنه تی سه سه
 . به لام له به ره وه ی فاشیسیزه ره که ز په رسته کانسی
 به عیبت هه به ستو ئاما نجی چینایه تی تاییه تی خویمان
 هه به هه ده بهتین به بی ی نه و ئامانج و بهرکردنه وه ته سه سه ی
 خویمان ئاراسته ی نه کوچ کردنه ده که ن و له نه نجامسی
 نه و ئاراسته کردنه سدا نه و کوچ کردنه گورانیکی چونایه تی
 به سه سه ردا دیت و ده بپته کوچ بی کردن به م شیوه سه سه ی
 خواره وه :-

آ - له نه نجای گورینی نه خسه ی ئیداری پاریزگای که رکوک
 وه که له به شی به که بی نه م لیکولینه وه په دا رونکرلوه سه سه وه
 کوچ کردنی دانیشتوانی نه زالو ناحیه و کونده کانی سه سه ریسو
 پاریزگاکه و به تاییه تی کوچ کردنی هیزه کانی کارکردن هه وه و

به رگه زی که رکوک ناچن ، به لگو به سه ر تکسرتو د پشالا

و سلیمان پیدا دابه ش کرلون

ب -

قه ده غه کردنی ته ولوی نیشته چی بوونه. کورده کانی ده ورو بسه ری
شاری که رکوک له نلو به رگه زی شاره که دا ، نه ویش له ریگه ی
چه ند بریارو یاسای جور به جور وه که گرنگش بنیان برتیه
له قبه ده غه کردنی گواسته وه ی شوینی گوزه ران له لادیسوه
بو شاره که تا که نسه و ما نه ته نها به سه ره ب دراره ، نه و جا
قه ده غه کردنی دروست کردنی خانوو تا ته نها پو نه و که سانس
نه بیت که شوینی له دایک بو بنیان سه رگه زی شاره که یه و پیسه
سه رچی نه و سه ره بانه شن که له لادیکانی ناره راست
و خواروی عیراقه وه ده گوزن ته وه ، نه وانه یه پی ی بریارو یاسای
تاییه تی شوینی له دایک بو بنیان سه رگه

کوچ کردن له شاره وه بو شاریکی تر تا راسته نیم شیوه کوچ کردنه
ش ، دیارده یه کی تاییه قبه له نلو زین سه رماهه د آریه ا ره سو
بابه قبه کا نهی وه ک له وه و به ر باس گراوه له لایه ک ده که رسته وه
بو پی کاری له شوینیک و فرلوانی بواری کار کردن له شوینیکی دیکه دا
و له لایه کی تره وه ده که رسته وه بو جیلوازی ناستی گوزه ران و کوی
له نیوان نه و شوینه جیلوازا نه دا ، به لام سه باره تا پشالا
کوچ کردن له شاری که رکوکسه وه به ره و شاره کانی تر (ته نانه بت
له نیوان شاره کانی تریشدا) له لایه ن ره که ز به رسته کانی
به خداوه ناراسته ده کری و به وی یه کوچ کردن به و شیوه
بابه تبه سه لده وه شیوه وه ، به لگو ده بپته کرده یه کی خویشی
سه پینرلو به سه ر هیزه کانی کار کردن و چینه زه حبه تکیشه کانسدا
به م شیوه یه ی خواره وه

ب -

آ

کوچ پی کردنی به زور له ریگی دور خسته وه بو نلوه راسته
و خواروی عیراقی و دروست کردنی ته لپه ند پو نه و دور خزلوانه ، به
له ریگی به خواروی عیراقی و خوئی ترسو تواندن و سه رکوت کردن

و هتد ، یا له رنگای وه ده رنای نا راسته و
خو که نه جوره که سانه وه ده رده خرین ((به هه چ هه و
هه چ وه سیله به ک بیست)) زیاتر به ره و شاره کورد بیه کان کوچ
ده کن به تا بیه تی سلیمانسی و هه ولیر .

— گواسته وه ی کریمکاره کورد بیه) کانی کارگه هه به کان له گلزو —
نه وتاو پالوتنی نه وتاو کبریت و نه و جا به شیکی زوری موجه خوره
هچو که کان ه دامه زرانندی ما موستای قوتابخانه هه ره تایسی و
سانه و بیه کان به هه ر تلوجه ی (حوکسی ذاتی) دا ، کسه
نه م کاره ده پیته هوی گواسته وه ی شوینی گوزه رانی نه و به شینه
کارگه رائه له هه ر ناستیکی دور یا نزدیک ا بو نه و شوینانه ی کاریا ن
تیاده کسه ن .

— دروست کردن وادامه زرانندی چه ند خانویه ک له قهره هه نسجیرو
نه وه نده ی تریش له هه ساری گوره له ده زور به ی شیساری
که رکوکا ، نه و جا جا ردا ن بو دابه ش کردنیان (به بی پیساره ؟)
به هه ره هه چ که سیکدا خه لکی که رکوک بیت ، جا له به ر نده وه ی
به شیکی فرلوانی دانیشتوانی شاره که مانی نه وه یان نیه که خانسو و
دروست بکن و به شیکی تریشیان له به ره یی ده ره تا نسی
ده هینین نه و خانسوانه ی قهره هه نسجیرو هه سار زور به زویسی
پس رده بنه وه .

که چی له لایه کی تره وه له به ره وه ی بوروزانیه تی شاره که بوروزانیه توکی
بازرگا نییه ، به و هویه وه و به حوکسی نه وه ی سه رمایه داری بازارگا نسی
به دوا ی زورترین قازانج و له که هترین ما وه دا ده کوی ، ده هینین نه و
سه رمایه یه و خا وه نه کانپان به ره و نه و شوینانه کوچ ده کن که بیسه
فرلوا نترین شیوه سه رمایه کانی تیادا ده که ویته کاره وه ، هه وه هه
نه و بوروزانیه ی له قوتنه راتدا سه رمایه کا نسیان خستوتنه کاره وه .

داندانی دانیشتوانی شاره که بو به چی هیشتی مه رکه زی که رگهوک
له رگه ی به خشتی پارچه یه ک زهوی و هه زار دینار به هه ج
که میک که شوینی له دایک بوئی خوی له که رکو کهوه بگوریت
بو هه ج پاریزکایه کی تر که نه که سه هه لیبریت .

روخاندنی که ره که میلله کان ، به تاییه تی که ره که کوردیه کان
به تلوی تلوا کردنه وه و په ره بیدان و نه خشاندن
شارستا نیانه ی شاره که و کردنه وه ی ریکه و بانی تازه و دامه زرائندی
پروژه ی جورلو جور له چه شنی دایه ره ی نه من و مه تزومه . هتد
بو نونه ته نهاله که ره کی شورجه که که ره کیکی میلی کوردیه
وله نا ونوسی سالی ۱۹۷۷ دا که وره ترین که ره کسی شکاری
که رگهوک ده رچو که زما ره ی دانیشتوانی پتر له (می وشه ش هه زار)
پسو به تلوی به چی هیشتی بوژه ی جاده یه کی تازه وه پسه
دیهزایی دور کیومه تر زیاتر به پانایی هه شتا به تر پسه
کوله کانی شورجه دا خانوو ره پتر له هه زار خانوو پسه
دانسسه کانی بیلدوزه ر کهوت به لام نه وه ی سه پسه
نه وه به که پلن روخاندنی ته واری ته و خانوانه نه ندانسه
لیبرسراوه کانی نظیره وانی که رگهوک ناخیان هه لکیشا گویه پسه
هه له دا چون و ده بوایه هه شتا به تر پانی نه برن به لکو ته نه
چسل مه تر پیوستی به برین و پاک کردنه وه ده کرد .

له لایه کی تره وه خلوه نانی ته و خانوانه هه ره که بیان پیلد
سه دد دیناریان بو بزردرا بی نه وه ی هیچ بواریکی نه و توپان سو
پهیلدنه وه بو نه وه ی توانای دوست کردنی خانوی ترپان هه پیلد
چونکه زوریه ی زوری دانیشتوانی سه و که ره که میلله
به نه سل خه لکی نا و شاره که نین ؟ به لکو خه لکی ته زانو ناحیه و کوند کانی
ده ورو پستی شاره کان .

کاتیکی که ده لیبر پتر له هه زار خانوو به ره دانه کانی بیلدوزه
که و ترون . مانای نه وه لیه که هه زار و چه لک خیزا نیک پسه و

سەرگهردانی مال و برائیه که وتونه . به لکوزور له و زما زه یه زیاتسەر
به رکه وتوه ، چونکه به ده کهه ن خانوو هه بیت له و جوره گه ره کسه
بیلایانه نه دا که ته نها خیزانیکی تیدا بزیه ت .

که جی له پال ته وتونه یه ی گه ره کی شوژجه وه چه ندین پروزه
به ده سقی ره که ز به رسته کانی به خدایه یه ، له چه شنی پروزه ی پیا
کردنه وه ی هیلایی شه مه نده فهری که رکسوک . هه ولیر به لام پیرستان
کردنه وه ی هیلایی له و جوره و به درزیایی سنی تا هه شت کیلومه تر هه ر له
مه حه ته وه تله کو پشتی ره حیم تلوا وه هه لده کئی ، ده یی بـــ
پاک کردنه وه ی چه ند مه تری پیویست بـــیت ؟ چوار ؟ ده ؟ بـــ
گنومان نـــ ، به لکو به نه زه ری به عس پیویستقی به په نجیا
تا شه ست هه یه به هه ر دیویکا ، زوربه ی ته و گه ره کانهش که نـــ
هیلای پیدا ده روات کوردی و تورکمانین .

ته و جا پروزه ی پردی ته په . زویه که به و به ری خاســـ
جاده که ی شور ده بیه وه و سه رانه ری بازارانگانی ته په و خانوو کانی
ده گریته وه ، به م به ریشه وه به شی هه ره زوری خانوو کانی زویسه و
نازادی خواری قه راخ خاســـ ، ته و جا هه لده کئی به نازادی مه رودا
(له خوار باروت خانه وه) و ده سوری تا ده گاته وه سه ر جاده گنیه ی
بـــلیمانسی .

یا خود پروزه ی ته و جاده یه ی که له قه ساپخانه وه . ده بـــ
پن ده کات (واته له و یزده تازه په ی لای خه سته خانه ی و یلاده وه کسه
به جاده که ی شورجه دا شورده بیه وه و ده گاته سه ر جاده ی بلیمانسی)
و به که راجی چه و بجه و قه راخ خاسه دا شورده بیه وه و هه ر دوو پرده که ی
ته یقچه لیش ده بریت تاده کاته نیم قاسم و له ویشه وه ده سورپته وه و
سه رانه ری خانوو کانی خواری گه ره کی سه پد سه وه ر ده گریته وه
تاده گاته به ر ته کیه ی شیخ جهیل و ته و جیا جاده کسه ی
بلیمانی .

۳ کوچ کردن بو ده ره وه ی رولات . هوی سه ره کی ته م کوچ کردنه ش
له پنه ره تدا ده گریته وه بو چه وساند نه ره ی سیامی و نه مانسی

نویسی چه وانه وه و سه رکوت کردن . به لام له لایه کی توشه وه
ده که ریشه وه بو جیلوازی تاسستی گوزه ران و جوری زیانی
لای خومان و نه و وولاته بیانمانه له هه بو رویه کسه وه
که نه هه ده بپته هوی سه رنج راکیشانی خه لکیکی زور به تاییه تسی
له نا و لایه کاندای .

به لای سیاسه تی کوچ بی کردن ته واکه ری میامه تی نیشته جی کرد تسی
هه ره به له که رکوکدا ته تانه تبه جیه پینا تی ته واری ته و پروزه که کسسه ده لای
نا موقانه و فاشیستا نهی له میشکی نه خوشه کانی به خدا دایه ، بسسه لام
دورخان چه نده درندانه ته ته لای تواننده وهی نه ته وهی کسه وورد و
سینه وهی واقعی نه ته وه بی کوردستان بده ن ه چه نده پاره و پولی تسی
حسره ج بکن و رنگی هه لخته له کاندن و ته فره دان بگرنه به ره له پسه در
ده بی تیراده تی به هیز و نه گوری شور میگیرانه ی کوه لانی خه لکی کوردستان سدا
هه جوری نه بپته خه یالی خلو له میشکی ته و ره که ز به رستا نه دایه پلیشته وه و
دیلو ده زگا داپلوسینه ره کانیس به خویانه وه که کوه به ره نه و نه بولسسه
هه زنه ی بزوتنه وه ی رزگاری نیشتمانی کوردستان و بزوتنه وه ی رزگاری نه پسه و کراس
که لای عیرانی و به ره و سه ره نویکی میوو را نه مالری

هه و نامه‌ی کتیب

له پلا و کراوه کانی
کۆمه له‌ی ره نهجده رانی کوردستان
١٩٨٢/٢/١

